

تحقیقی

مقایسه دو روش سنگ‌شکنی برون‌اندامی (ESWL) و درون‌اندامی (TUL)

در درمان سنگ‌های حالب تحتانی

دکتر ملیحه کشوری*^۱، دکتر محمدرضا دارابی^۲، دکتر محمدهادی شکیبی^۳

۱- استادیار ارولوژی و فلوشیپ ارولوژی زنان، دانشگاه علوم پزشکی مشهد. ۲- استاد گروه ارولوژی و فلوشیپ اندوارولوژی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد.

۳- رزیدنت ارولوژی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد.

چکیده

زمینه و هدف: حالب تحتانی شایع‌ترین محل توقف سنگ بوده که منجر به کولیک کلیوی و یورتروهایدرونفروز می‌گردد. در صورت عدم موفقیت درمان طبی، برای درمان سنگ‌های حالب تحتانی از دو روش ESWL (*extracorporeal shock wave lithotripsy*) و یا TUL (*transurethral lithotripsy*) استفاده می‌شود. این مطالعه به منظور مقایسه دو روش سنگ‌شکنی برون‌اندامی و درون‌اندامی در درمان سنگ‌های حالب تحتانی روی ۶۰ بیماری که به درمان طبی پاسخ ندادند؛ انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه کوهورت آینده‌نگر روی ۶۰ بیماری که بیش از ۳ هفته دارای سنگ حالب تحتانی با ایجاد انسداد بودند و به درمان طبی پاسخ نداده بودند؛ در مرکز ارولوژی بیمارستان امام‌رضا (ع) طی اردیبهشت ماه ۱۳۸۳ لغایت خرداد ماه ۱۳۸۵ انجام شد. با توجه به اندیکاسیون‌های درمان ۳۰ نفر از بیماران در گروه I (ESWL) و ۳۰ نفر در گروه II (TUL) قرار گرفتند. معیار تشخیص موفقیت سونوگرافی و KUB بود. میزان موفقیت روش‌ها و عوارض ایجاد شده برای هر بیمار در هر گروه ثبت شد.

یافته‌ها: از تعداد ۳۰ نفر در گروه اول، سنگ ۱۴ نفر (۴۶/۶ درصد) شکسته و دفع شد. در ۱۳ نفر (۴۳/۳ درصد) سنگ شکسته نشد و در ۳ نفر (۱۰ درصد) سنگ شکسته شد؛ ولی تکه‌های سنگ دفع نگردید. درد کولیک کلیه در ۱۵ نفر (۵۰ درصد) رخ داد که نیازمند تجویز مسکن بودند و تکه‌های سنگ بدون عارضه خاصی دفع شدند. درد کولیکی (۵۰ درصد) تنها عارضه بیماران ESWL بود که با درمان طبی بهبود یافت. در بیمارانی که تحت TUL قرار گرفتند؛ در ۹۳/۵ درصد سنگ شکسته و تکه‌های سنگ یا خارج شدند و یا به تکه‌های قابل دفع تبدیل شدند. در ۶/۵ درصد روش موفقیت‌آمیز نبود که بیماران کاندید ESWL و یا عمل باز شدند. تب و درد کولیکی عارضه‌ای بود که در ۱۰ درصد از بیماران اتفاق افتاد و با درمان طبی بهبود یافت.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که روش TUL در درمان سنگ حالب تحتانی با توجه به میزان موفقیت بالا، عارضه کم و هزینه پایین، میزان بالای عاری از سنگ شدن و از طرفی میزان موفقیت کمتر ESWL، به عنوان روش انتخابی در درمان سنگ حالب تحتانی ارجحیت دارد.

کلید واژه‌ها: لیتوتریپسی درون‌اندامی، لیتوتریپسی برون‌اندامی، سنگ حالب

*نویسنده مسئول: دکتر ملیحه کشوری، پست الکترونیکی: keshvarim@mums.ac.ir

نشانی: مشهد، بیمارستان امام رضا (ع)، بخش ارولوژی، تلفن: ۰۵۱۱) ۸۰۲۲۵۵۳، نمابر: ۸۵۹۱۰۵۷

وصول مقاله: ۸۷/۶/۲۵، اصلاح نهایی: ۸۸/۱۰/۲۹، پذیرش مقاله: ۸۸/۱۱/۲۸